

К 80-летию со дня смерти Т. Г. Шевченко

ВЕЛИКИЙ НАРОДНЫЙ УКРАИНСКИЙ ПОЭТ

Здійснена мрія

Далеко на захід лежить Україна.
Гуцульський нарід, буковинці —
брати...
Це вільна, щаслива, квітуча країна,
Тут юність, тут пісня і радість
завжди!
Та знаєм були і часи лихоліття,
Страждання народних знедолених
мас...

І мужньо встає над минулим століттям
Для всіх незабутній і рідний Тарас.
Стискалося серце від гніву і болю,
У грудях нестерпний вогонь клеветів:
Свободи братам! Щасливої долі!
Провляття на голови підлих панів!

Дивився на край, такий рідний
і милий...
Неволя спотворила все навкруги.
І сльози образи і болю бриніли
В піснях, невичисної повних туги.
Ось гине красуня його Катерина,
Тополя струнка понад шляхом
шумить...

О, рідная, матір, любима Вкраїна,
Як тяжко в неволі невольному жити.
Діпиро, друг поета, величний
і грізний!

Він зисє—цей свідок минулих
часів,—
Як палео свободи жадав для вітчизни,
Як щастя Тарас всім трудящим
хотів...

...Далеко на захід лежить Україна.
Гуцульський нарід, буковинці —
брати...

Це вільна, щаслива, квітуча країна,
Тут юність, тут пісня і радість
завжди.

Весна. Скоро все зеленітиме знову,
Вквітчається пишно любима земля.
Шумітимуть стиха густі діброви,
І вирушить трактор в колгоспні
поля...

Євг. БИСТРИЦЬКА.

Школа № 4 ім. Франка.

ВЫСТАВКА РАБОТ
О ШЕВЧЕНКО

Учасники літературного кружка середньої школи № 2 підготували к дню 80-ліття со дня смерті Т. Г. Шевченка і к 100-літньому юбилею со дня вихода в світ геніальної поеми «Гайдамаки», спеціальную выставку, показывающую жизненный путь и творческую деятельность великого поэта. На-днях в школе состоится вечер, посвященный памяти Шевченко. Преподаватель украинской литературы тов. Колодка прочтает доклад: «Жизнь и творчество Шевченко». Учасники драматического, хорового, струнного кружков выступят с программой, составленной из произведений Шевченко.

Чудесний твір класичної драматургії

Кілька років в репертуарі нашого театру почесне місце посідає п'єса великого українського поета Т. Г. Шевченка «Назар Стодоля», присвячена подіям, що сталися на Україні в XVI сторіччі.

Вороги Шевченка — українські буржуазні націоналісти, намагались довести, що великий син українського народу був позбавлений драматургічного таланту. В дійсності ж, Шевченко, який приятелював з геніальним майстром сцени Н. С. Щепкіним, з видатним негрятянським трагіком Айрою Олдріджем і з іншими видатними акторами, прекрасно знав і відчував театр і творив повнокровні, живі образи.

Правда, драматургічна спадщина Т. Г. Шевченка кількістю невелика. «Назар Стодоля» — драма на три дії і частина історичної драми «Микита Гайдар» — це й все, що збереглося з драматургічних творів, написаних великим поетом для театру.

Але з точки зору майстерності, з якою відтворював образи своїх героїв великий поет, цікаві не тільки ці твори, але й такі, як «Сотник», «Гайдамаки» і ряд інших, де драма-

тургічний талант Шевченка сяє догогопінною перлиною.

В п'єсі «Назар Стодоля» з незвичайною силою Шевченко показує боротьбу «сіромах» — знедолої частини українського села XVI сторіччя, з козацькою старшиною, соціальні загострення, що вже в ті часи були характерні для «низів» і «верхів» села.

З властивою поетові майстерністю, Шевченко відображає прагнення пригноблених має до волі, їхню ненависть до панів, до польської шляхти, мрії народні про часи, коли згинуть усі вороги.

П'єса насичена українськими народними піснями і танками. В ній відчувається чудове знання українського побуту, найдрібніших рис сільського життя тих часів.

Ось чому п'єса великого українського поета Т. Г. Шевченка користується такою любов'ю глядачів і не втратила свого значення і в наші часи.

п. ОВДІЄНКО,

художній керівник Горлівського українського драматичного театру.

ПОЕТ-ДЕМОКРАТ

Від першого і до останнього писаного художнього слова Тарас Григорович Шевченко належить трудовому народові. Вся його величезна літературна спадщина пронизана і насичена невичерпною любов'ю до знедолених і ненавистю до кріпосників російських, польських, українських.

Ім'я Шевченка стає відомим на Західній Україні, зростає його слово серед галичан, буковинців і карпатських русинів. Гнівне слово поета кликало на бій:

...вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

Т. Г. Шевченко в українській літературі, як О. С. Пушкін в російській літературі, є основоположник нової української літератури і української літературної мови. Шевченко вчився у Герцена, Чернишевського, Добролюбова. Великі революціонери-демократи ідейно були найближчими друзями Тараса Григоровича. Вони бачили в Шевченкові геніального художника, виразника народних дум і прагнень.

Шевченко ненавидів українських панів-лібералів, націоналістів, які намагались відірвати його від передових представників російського народу. Гостро непримиримо він ненавидів споконвічного ворога українського народу — польську шляхту. У великій поемі «Гайдамаки» та інших творах Шевченко висловив гнів українського народу до польських гнобителів.

Величезна сила поезії Шевченка в тому, що вона наповнена соками народних дум, зрошена кривавими сльозами знедолої народу, зігріта любов'ю до пригноблених. Страждання народу, сльози і горе були для Шевченка тим джерелом, що підтримувало у ньому полум'яний вогонь, який не згасав у душі поета з юних літ і до останніх хвилин його життя.

В поемі «Кавказ», в геніальних сатиричних рядках характеризує він долю народів царської Росії, стає на захист пригноблених народів Кавказа, підноситься на висоту інтернаціонального протеста. Великий поет-революціонер кликав російський і український народи до боротьби за краще життя, закликав боротись за це життя і кавказські

народи, простягав братську руку народам закаспійських степів.

Чому ж сумує душа поета серед квітучих садів, де співають солов'ї?

Чому плаче душа поета гіркими сльозами? Проте, цей сум легко пояснити. На фоні прекрасної природи розгортається трагедія трудового народу. Он в убогого селянина-кріпака віднімають останню одежину; там он катують селянку — вдову за те, що не віддала податку, а її єдиного сина віддають у солдати, заковують в кайдани; голodne немовля вмирає під тином у той час, як мати, знемагаючи, жне пшеницю на панському полі.

В рудниках, під землею, брязчать кайдани. Все населення величезної багатонаціональної країни — «одомованина до фіна» знемагає й чахне під гнітом царя і поміщиків.

Поет мріяв про майбутнє. Чи буде на землі правда? Буде! «Повинна бути! Бо совце встане і осквернену землю спалить». Але для цього потрібно, щоб повалилися царизм, зникли пани, попи, церква, встановлені царями й панами закони. «І буде правда на землі». Майбутній лад поет уявляє, як демократичний. Настане епоха щастя трудящих, епоха єднання народів.

І спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна одпочинуть
Кайданами куті...

Нині 80 років з дня смерті великого поета-демократа. Як змінилось обличчя тієї землі, по якій колись «сиротою в рядинні», «без свити, без хліба» ходив поет, де «відомованина до фіна» знемагав народ. Розквітає під сонцем Сталінської Конституції могутній Радянський Союз народів, що творять прекрасне радісне життя.

В історичному вересні 1939 року народи Великого Радянського Союзу подали руку допомоги українським і білоруським братам, героїчна Червона Армія визволила їх від гніту польської шляхти. Штучно відокремлена протягом віків Західна Україна тепер стала невід'ємною частиною Української Радянської Соціалістичної Республіки.

М. КРАСНОУС,
викладач української
літератури Горлівського
гірничого технікуму.